

VELOBRAUCĒJIEM SLĪTERES APLIS

Slītere aicina!

Slīteres nacionālajā parkā, izņemot rezervāta režīma zonu, var brīvi staigāt, vērot augus, dzīvniekus un ainavas, ogot, sēņot, peldēties (izņemot Kolksragu, kur to nedrīkst drošības apsvērumu dēļ!), sauloties, braukt ar divriteni un laivu. Saudzēsim vērtības, kuru dēļ šeit esam atbraukuši!

Slīteres nacionālo parku (kā rezervāts dibināts 1923. g.) pamatoti dēvē par Baltijas jūras iepriekšējo attīstības stadiju „brīvdabas muzeju”. Šo ģeoloģisko notikumu musdienu „dzīvi” liecinieki ir Slīteres Zīlie kalni – stāvā, līdz 20–30 m augstā Baltijas ledus ezera senkrasta kāple (Baltijas jūras stadija pirms 10 000 gadu), Stiebru kalni – Ancilus ezera senkrasts (pirms 8–9 tūkstošiem gadu), bet Eiropā pēc platības lielākā – kangaru (kāpu vaļņi) un vīgu (mitras starpkāpu ieplakas) ainava ir Litorīnas jūras laika veidojums (pirms 4–7 tūkstošiem gadu). Maigais Ziemeļkurzemes klimats ir iemesls, kādēļ šeit ir liela augu sugu daudzveidība (ap 860 sugu), un sastopami arī daudzli Latvijā reti augi (piem., parastā īve un Baltijas efeja). Sava veida „nopolns” šejienes dabas vērtību saglabāšanā bija arī jūras piekrastē kādreiz pastāvošajam padomju militārajam režīmam, kura dēļ piekraste pusgadsimta garumā saglabājās apmeklētāju un būvniecības ziņā mazskarta. Tā laika liecinieki ir pamestās PSRS armijas bāzes un dažādi militārie objekti. Slīteres nacionālajā parkā atrodas viens no populārākajiem Latvijas tūrisma objektiem – Kolksrags, kuru gada laikā apmeklē vairāk nekā 50 000 ceļotāju, bet putnu pavasara migrāciju laikā stundas laikā pār ragu pārlaizas līdz 60 000 putnu. Baltijas jūras krasta posmā – t. s. Lībiešu krastā no Melnsilā līdz Ovišiem ir saglabājušies lībiešu (viena no mazākajām pasaules tautām) zvejniekiem. Tūristu vajadzībām izveidotas četras dabas takas, velomaršruti, skatu tornis, apmeklējama Slīteres bāka.

MARŠRUTA RAKSTUROJUMS

Maršruts piemērots aktīviem braucējiem, kam interesē piekrastes daba un lībiešu kultūras mantojums. Maršruts pa meža ceļu ved cauri pieciem lībiešu ciemiem: Košragam, Pitragam, Saunagam, Vaidei un Kolkai. Tie vietām vēl glabā senās zvejnieku dzīves iezīmes. No Košraga maršruts ved pa Apakšceļu – vienuļu, gar Bažu purvu un mežu ieskaitu seno ceļu starp Košragu un Dūmeli. Tad pa autoceļu atgriežas Kolkā.

Laiks: Maijs – septembris

Garums: Ap 50 km. Veicams vienā vai divās dienās ar nakšņošanu tūristu mītnēs.

Aptuvenais laiks: ~ 1 – 2 dienas

Velosipēda tips: Kalnu divritenis

Grūtības pakāpe: Vidējās grūtības

Ceļa segums: Apmēram 2/3 no kopējā garuma – meža ceļi, pārējais – asfalts

Marķējums: Dabā (Apakšceļš) marķēts ar

krāsu. Kolka – Košraga posms marķēts ar zaļām velosīmiem.

Sākums: Kolka

(Kolksrags auto stāvlaukums vai cita vieta)

Beigu punkts: Kolka (Kolksrags auto stāvlaukums vai cita vieta)

Maršruta gaita: Kolka – Vaide – Saunags – Pitrags – Košrags – Dūmele – Ezermuiža – Melnsils – Kolka

Alternatīvas: Maršrutu var veikt arī pretējā virzienā. Maršrutu var sākt arī Košragā vai Melnsilā un beigt jebkurā citā punktā, jo tas ir apļveida maršruts.

Attālums no Rīgas: 150 km

Loģistika: Aplveida maršruts, kur atgriežas sākuma punktā

Der zināt! Meža ceļi, īpaši Košraga – Dūmeles posms vietām var būt sliktā kvalitātē, īpaši pēc pavasara vai lielām lietavām. Arī dažas smilšainas un grūtāk izbraucamas vietas.

Neatliekamās palīdzības dienestu tālrunis: 112

TŪRISMA PAKALPOJUMI

Tuvākās naktsmītnes:

Pitagi 29327228; www.pitagi.lv

Purvziēdi 63200179, 29395624

Jauntilmači 2941297,

Krūmiņi 29452512,

Ūši 63276507, 29475692, www.kolka.info

Atpūtas vietas: Kolkā, Vaidē pie Vaides diķa

Veikali: Kolkā, Mazirbē, Melnsilā

Ēdināšana: Košragā tūristu mītnē Pitagi

(tikai grupām, iepriekš piesakoties) un

Kolkā (tikai sezonā)

Velosipēdu noma: tūristu mītnēs Ūši, Pitagi,

Mazirbes Kalēji un Jaunlidumi

Tūrisma informācija:

www.talsurajons.lv 63224165;

www.kolksrags.lv 29149105;

www.ziemeļkurzeme.lv 63232293, 29444395;

www.celotajs.lv 67617600;

www.livones.lv

Slīteres nacionālajā parkā ir izveidoti vēl vairāki pārgājēju, velo, ūdens un auto tūrisma maršruti – meklējiet maršrutu lapas www.celotajs.lv un atzīmes dabā!

LAUKU CEĻOTĀJS

Finansēts ar Eiropas Komisijas Life programmas un LR Vides ministrijas finansiālu atbalstu. POLPRPOP-NATURA (Nr. LIFE07ENV/LV/000981)

INTERESANTĀKIE APSKATES OBJEKTI

1 Kolkasraga apmeklētāju centrs – ļoti laba iespēja ne tikai iedzert siltu kafiju vai tēju, bet arī iegādāties suvenīrus un iegūt vērtīgu informāciju par apkārtnes vēsturiskajiem notikumiem, par ko vēsta izvietotie informatīvie stendi.

2 Kolkasrags – izteiktākais Latvijas piekrastes zemesrags, kur vērojama divu "jūru" – Baltijas jūras (Dižjūra) un Rīgas līča (Mazjūra) – viļņu saskares vieta. Rags kā sēklis zem ūdens turpinās vēl piecus kilometrus līdz Kolkas bākai. Saule Kolkasragā lec un riet jūrā, tamdēļ šeit var vērot fantastiskus saullēktus un saulrietus. Kolkasrags ir arī bīstama vieta peldētājiem nepastāvīgo straumju un plūstošo smilšu dēļ. Kāpās pie Kolkasraga uzstādīts tēlnieka Ģ. Burvja radīts piemineklis "Jūras paņemtājiem", kas veidots kā simboliski vārti, caur kuriem redzama Kolkas bāka. Apskatāms vecais kuģa vraks, akmens – Eiropas centrs, K. Valdemāram veltītie informācijas stendi un kādreizējā PSRS armijas militārā bāze (no ārpuses), ko Latvijas robežsardze izmanto mūsdienās. Pavasara migrācijas laikā Kolkasrags ir ievērojama caurceļojošo gājputnu koncentrēšanās un atpūtas vieta, kas piesaista putnu vērotājus. Kolkasragā apmeklētāju ērtībām iekārtota autostāvvietā, soli ar galdiem, apmeklētāju centrs un vasaras sezonā arī neliela kafējnīca – lieliska iespēja ieturēt maltīti!

3 Kolkasraga vecā bāka – Kolkasraga galā ir redzamas viļņu noskalotās vecās 16. gs. celtās un vairākkārt pārbūvētās bākas drupas, kas pēc katras lielākas vētras un aukstas ziemas (ledī!) paliek aizvien mazākas. Drupas kādreiz atradušās krietnu gabalu sauszemē, tagad tās pamazām pazūd zem ūdens.

4 Kolkas bāka – uz mākslīgi veidotas salas jūrā (salu uzbēra 1872.–1875. g.) sākotnēji uzcēla koka bāku, kurā gaismu iededza 1875. g. jūnijā. Kad sala nosēdās, uz tās uzcēla tagadējo bākas torni, kas sāka darboties 1884. g. 1. jūlijā. Bāka mūsdienās atrodas 6 km (ceļšanas brīdī – 5 km) attālumā no Kolkasraga, tā zem ūdens smilšainā sēkļa galā. Uz salas vēl atrodas bākas uzrauga ēka un vairākas saimniecības ēkas. 21 m augstais bākas metāla konstrukcijas tornis izgatavots Sanktpēterburgā. Kopš 1979. g. bāka strādā automātiskā režīmā.

5 Kolkas raga priežu taka – no koka laipām veidota taka, kas iepazīstina ar interesantu priežu mežu, ko savulaik daļēji aprakušas kāpu smiltis. Apskatāma arī smiltis ieputināta dižpriede.

6 Šautuve – auto stāvlaukumā pie Kolkas raga priežu takas sākuma acīgāks vērotājs pamanīs mūsdienās aizaugošu plašu stīgu, kuras viens gals beidzas jūras krastā – otrs pie Kolkas – Ventspils ceļa. Šī vieta padomju laikā tika izmantota militāriem mērķiem – šaušanas apmācībām.

7 Vaide – mežainā apvidū izvietojies ciems, kas pazīstams ar interesantu E. Hausmaņa Purvziēdu mājās veidoto Ragu kolekciju-muzeju un Vaides diķi. Vaides Lāzās – ainavisks dižozols.

8 Saunags – izstiepts zvejniekiems ar daudzām senām un jaunām - mūsdienai atpūtnieku ēkām. Vēstures avotos minēts jau 14. gs. Ciemā aug iespaidīgs dižkoks – **Nigliņu liepa**.

9 Pitrags – bijušais zvejniekiems, kas apvīts ar daudziem nostāstiem un teikām par jūraslaupītājiem un tā piekrastē nogrimušajiem kuģiem. Ciema centrā – **Pitrags baptistu baznīca** – celta 1902. g.

10 Košrags – arhitektūras, kultūrainavas un pieejamības ziņā – visinteresantākais no lībiešu ciemiem, kur pie mājām ir izvietoti no nosaukumi un īsa vēsture, ar kuru var iepazīties arī ciema centrā esošā informācijas stendā.

11 Apakšceļš – vientuļš, mežu ieskaits un sens ceļš starp Košragu un Dūmeli, ar ko saistīti daudzi interesanti fakti gan par Pitragupes dzirnavām, kas ne reizi tā arī nav malušas (vēl manāmas uzbērumu paliekas), gan kāda avarējuša kuģa tvaika katlu, ko vietējais barons te izmantojis darvas tecināšanai, gan kādreizējo zirgu ceļu, kas šķērsojis Bažu purvu, gan iespaidīgo Dūmeles dižakmeni.

12 Bažu purvs – lielākais Slīteres nacionālā parka purvs – stingrā režīma zona, kurā apmeklējumi ir aizliegti.

13 Dūmeles ezerpjavas – teikām un nostāstiem apvīta vieta par šeit kādreiz esošo Vidala (Dieviņa) ezeru, kura ūdens 1838. g. tika nolaists jūrā. Interesanti, ka ezera dibenā pēc ūdens nolaīšanas atrada senas celmu un kuģu atliekas.

14 Melnsils – sens lībiešu ciems un kādreizējā kuģu būves vieta. Teika par laupītāju Trommelu.

15 Ēvažu stāvkrasts – līdz 8–15 m augstajam krastam ved 0,3 km garā taka, kuras galā ir viens no skaistākajiem Rīgas līča Kurzemes skatiem.

16 Ūši – kempings Kolkas ciemā, kur, iepriekš piesakot, iespējams vērot Kurzemē iecienīto sklandraušu tapšanas procesu, kā arī nogaršot tos.

17 Kolkā – vienīgais lībiešu ciems, kurā pēc PSRS pierobežas režīma izveides saglabājās intensīva saimnieciskā (t.sk. zivju pārstrāde) un cita veida darbība. Arī cilvēku skaits Kolkā, atšķirībā no pārējiem ciemiem, pieauga.

18 Kolkas baznīcas – luterāņu (uzcelta 1886. g.), **pareizticīgo** (uzcelta 1890. g., padomju laikā izmanto par kapliču, tagad – funkcionējoša baznīca) un **katoļu baznīca** (1997.g.).

Kolkasraga apmeklētāju centrs

Kolkasrags

Kolkasraga vecās bākas drupas

Kolkas raga priežu taka

Kolkas bāka

Pitrags baptistu baznīca

Šautuve

Dūmeles ezerpjavas

Meža ceļš starp lībiešu ciemiem

Lauku labumu saimniecības "Krāces" Kolkā

Ēvažu stāvkrasts

Kolkas luterāņu baznīca

Kolkas pareizticīgo baznīca

"Lauku ceļotājs"

Vilpīa iela 12-21, Rīga LV-1048, Latvija
T: +371 67617600 • F: +371 67830041
lauku@celotajs.lv • www.celotajs.lv

www.celotajs.lv

Foto: Lauku Ceļotājs (Juris Smaļinskis), saimniecība „Krāces”